

Õiguskantsleri Kantselei

Vahur Kivistik
vandeadvokaat
Advokaadibüroo HansaLaw
hansalaw@hansalaw.ee

Teie 06.02.2026 nr

Meie 13.03.2026 nr 14-1/260478/2602193

Lugupeetud vandeadvokaat

Pöördusite õiguskantsleri poole advokaadibüroo klientide nimel murega, et Kaitsevägi on 2025. aasta septembrist alates piiranud Eesti territoriaalmerel seisvate või Tallinna reidile ankurdatud välisriikide laevade teenindamist.

Mõistame ettevõtjate muret.

[Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) §-s 31 on sätestatud ettevõtlusvabadus, millega tagatakse ettevõtjatele õigus pakkuda kaupu ja teenuseid. Samas lubab põhiseadus reguleerida ettevõtlusvabaduse tingimusi ja seda ka piirata.¹

Praegusel juhul on ettevõtlusvabadust piiratud eelkõige [riigipiiri seaduse](#) alusel (RiPS). Seadus sätestab, et piiripunkti ja riigipiiri² vahelisel alal on välispiiri ületanud laevast keelatud kaupade peale- ja mahalaadimine ning inimeste väljumine, kui Kaitsevägi ja toll pole selleks luba andnud (vt RiPS § 9 lg 6). Kaupade peale- ja mahalaadimine ning inimeste väljumine laevast on seaduse järgi lubatud üksnes lootsimisel, laeva mootorikütuse või -õli varude täiendamisel, pils- ja tankipesuvee ning õli jääkide äraandmisel ning juhul, kui on vaja abistada õnnetusjuhtumi korral.

Eeldatavasti on Kaitsevägi muutnud pikaajast praktikat kaupade ja teenuste lubamisel eelkõige julgeolekuolukorra tõttu. Kaitseväge juhiseid lubatavate kaupade ja teenuste kohta võib käsitada halduseeskirjana. Kaitseväge otsustada on, kas on põhjendatud lubada täiendavaid kaupu või teenuseid.

Varasemate juhiste muutmise ning lubatud kaupade ja teenuste kohta saate küsida selgitusi Kaitsevält. Kui ettevõtjad soovivad teha ettepanekuid riigipiiri seaduse muutmiseks või täiendamiseks, tuleks need esitada Siseministeeriumile, Kaitseministeeriumile ja Kliimaministeeriumile.

Loodetavasti on neist selgitustest abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Lekko
õigusteenistuse juhataja, õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Jaanus Kirikmäe 693 8403, Jaanus.Kirikmae@oiguskantsler.ee

¹ Vt O. Kask, S. A. Ehrlich, A. Henberg. Põhiseaduse § 31 kommentaar 21 jj. – Ü. Madise (toim) jt. Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Sihtasutus Iuridicum, 2020.

² Riigipiir kulgeb merel mööda Eesti territoriaalmere välispiiri (RiPS § 4 p 2).